

64-2.

146

CIII

у НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 16. ЈАНУАРА 1873.

ГОДИНА II.

ПОЗРИШТЕ.

БРОЈ 8.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

излази четири пута на недељу на по таваца. — отоци за нови сад 40, а на страну 60 нов. месечно. — за огласе најлачје он од једне врсте 3 нов. и 30 за жиг оваки пут.

ИЗБИРАЧИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У З ЧИНА С ПЕВАЊЕМ ОД К. ТРИФКОВИЋА.

(Наставак.)

ДРУГА ПОЈАВА.

Штанцика, Малчика.

Штанцика (одмах с врате) Љубим руке, госпођице Малчика! (Пољуби је у руку.) А, красота! Ова вам хаљина стоји, да не може бити!

Dieser Geschmack!

Малчика. Опет немчата! Не бојите се заромладине?

Штанцика. Touschiert mich gar nicht, само ако сте ви задовољни са мном!

Малчика. Хм! Можда би имала повода и незадовољна бити с вама.

Штанцика. Тако? А смем ли питати због чега?

Малчика. Због оне госпођице, с којом сте на последњој беседи толико кокетовали.

Штанцика. Wie malicieuse! Као да не би знали, да ми је до госпођице Милице врло малостало, или као да нисте уверени, да поред сјајног сунца изчезну све звездице. Него, кад већ споменусте последњу беседу... Да, да, на последњој беседи... Није ли на последњој беседи и г. Бранко био?

Малчика. Тако ми се чини, да је био.

Штанцика. Ви сте када и играли с њиме?

Малчика. Себам се нешто...

Штанцика. Ако се не варам две четворке, и то узастопче једну за другом!

Малчика. Хоћете ваљда тиме да рекнете, да се није нашао други играч?

Штанцика. Боже сачувај, јер ја се добро сећам, да сам од вас тек седми кадрил уграбио.

Малчика. Да, била сам на све друге ангажована.

Штанцика! Ни на један са двојицом, или на два са једним.

Малчика. Господин Бранко је врло добар играч.

Штанцика. А није и иначе лош!

Малчика. Знате и то?

Штанцика. Знам! Шта више, то зна и г.

Бранко.

Малчика. А шта још зна г. Бранко?

Штанцика. Г. Бранко зна још и то, да ви имате најлепше очи на свету.

Малчика. Заиста? А отгуд ви то знате?

Штанцика. То јест... Пardon! Ја то само држим!

Малчика. Само држите!

Штанцика. Је ли вам можда хао, што не знам за цело?

Малчика. Господине, какво је то дрско питање?

Штанцика. Опростите, из мене говори љубомора! Ја завјдим и сенци вашој.

Малчика. Добро, добро, знам већ, да умете ласкати!

Штанцика. Истина је, није ласкање, верујте ми, госпођице!

Малчика. Морам да верујем, јер сте ми то већ толико пута рекли. Но када долазе нови гости!

Штанцика. ТРЕЋА ПОЈАВА.

Тошица и прећашњи.

Тошица. (Држи пукет цвећа за леђима). Љубим руку, госпођице Малчика! Вам свагда понизнији слуга!

Малчика. Драго ми је, господине Тошице! То је лепо од вас, да не дате чекати на себе.

Тошица. То није никад био мој обичај, а сада најмање, кад ме ваше пријатно друштво очегује.

Малчика. То се зове утишив одговор! Али шта држите руке на леђима?

Тошица. Не знам, да ли ће бити по вољи... То је маленкост, али иод свега срца...

Малчика. Ерзо, немојте ме мучити!

Тошица. Мучити? Кајва красна реч! Зар би био тако срећан, да вас мучим!

Малчика. Ви сте у томе увек срећан!

Тошица. Како сте добри!... Но сада већ не бу дуже да вас мучим... Ево шта је! (Покаже пукот.)

Малчика. Ви сте били и остајете најгламантнији младић нашега доба!

Тошица. Јел' могуће, госпођице?... Онда до-пустите, да вам ову киту цвећа посветим. (Да-је јој цвеће, али га испусти пре него што гаје Малчика примила.)

Малчика (смоје се) Ха, ха, ха! (Тошица и Штанцика сагну се заједно, да подигну цвеће, сударе се и падну обое.)

Штанцика. Али, господине, ви сте врло не-вешти!

Тошица. Молим, ја нисам грав, ви сте мене гурнули!

Штанцика. Опростићете, ви сте мене!

Тошица. Молим лепо, ви сте мене!

Малчика. Добро, добро, али ко ће моје цвеће диди?

(Сетићаје да је дујато а чврсто је вишији
штанцик окоје от вишији... то је је вишији)

ШТА ЈЕ „МАНИРА“ У УМЕТНОСТИ, ОСОБИТО У ГЛУМАЧКОЈ

(Наставак) он оти окоје вишији да је вишији

Когод је мири

У глумачкој уметности заузима манира врло велики обим, за то ћемо гледати, да тај обим што већма сузимо, јер ће само тако моћи у пуној величини и сјајности сијати песничко уметничко дело. У глумачкој уметности главна је задаћа свакога приказивача, да се са свим претопи у карактер, што га приказује, да буде прави представник карактера, како га је песник, замислио и створио, и да га по песничкој замисли без икавих допуна гледаоцима приказује. Ми не ћемо дакле никада и никако да будемо потсећени на индивидуалну особу приказивачеву, него ћемо само карактер да гледамо, што га има да приказује. На против, ако се у том стварачком чину ма и најмања црта појави особене и случајне личности приказивачеве, то онда већ започиње царство манира. Ма-

ЧЕТВРТА ПОЈАВА.

Бранко и пређашњи.

Бранко (који је међутим стоји на вратима, претрчи и подигне цвеће.) Ја ћу бити тако слободан.

Малчика. Bravo, господине Бранко, то се зове вешина! (Пружи му руку.)

Бранко. Само срећа, госпођице! (Осталима) Ела-њам вам се, господо!

Малчика. Драго ми је, господине, да сте одр-жали реч, те сте дошли!

Бранко. Зар се може не доћи на позив тако љубавне домаћице, као што сте ви, госпођице? Заиста ће јер то је била велика неблагодар-ност. (Обзире се — За себе.) Не видим никде Савете?

Малчика. Ви као да нешто тражите?

Бранко. То не! — Гледао сам само где би могао штан и шенир оставити. Али ено за њих ћошкa! (Остави штан и шенир.)

Штанцика. (Малчика тихо) Ја му не верујем, — он тражи нешто друго.

Малчика (исто тако) И то?

Штанцика (исто тако) Госпођицу Савету.

Малчика (исто тако) Мислите?

Штанцика (исто тако) Сигуран сам!

Малчика (исто тако) Видићемо!

!(Наставиће се.) подив најто ово

сторији вишији по вишији

вишији је вишији

где се у рецитирају ма каква глумчева особина јасно појављује и онажа, те се тиме често помрачује карактерна слика. Появили се манира ма у извесном понављањом запевању, у оштром наглашивању гратких последњих слогова, или у извесном затезању у говору, или у једноставној декламацији, увек ће манира помрачити слику карактера, што се приказује, и ми бемо увек место карактера правог гледати случајног приказивача. Само онај, који у глумачкој уметности ствара праву карактерну слику, као што ју је песник напретао, тај је без манире, а то је најузвишиња и најтежа мета уметности, и само глумац без манире, т. ј. глумац, који не износи на видело своју личну особу, моћи ће нам потпуно илузију прибавити.

Маниру не треба ни на који начин сматрати као неку препреку коју је природа дала. Телесни недостатак или шта више каква органична мана немају никаква посла са маниром. Она је поникла из слободе и може се исто тако удаљити слободом духа. Мефистова реч: „Куда сте се амо довукли туда морате и напоље,“ важи потпуно и за маниру.

Као год што је овладала човеком, тако се може отерати слободном отважношћу. Прави узор покушају сваке манире треба тражити у претераној нежној индивидуалности, т. ј. у неком уображењу престављача, који хоће гледаоцима да представи нешто особито, својствено, што још никад није било. Том минију вођен, приспе човек лахко до нечег ванредног, те негује у себи на представи нешто са свим индивидуално, чиме се од свију других разликује. Томе се придржију још и рђава употреба, особито у глумачкој уметности, да неке знатније глумце узму себи за узор, те обично више њине мане него ли врлине на видело поновљено износе. То је са свим природно да је лакше приказати особеност, од општег уметничког земљишта што је раздељено, него ли у истини истинито и опште. Јер ово по следње не да се никад копирати, већ се мора увек на ново стварати. Само особено, од општег вештачког земљишта раздељено, може се копирати. Отуда онај појава, да сељају много лакши копирати мане и негативне стране првих и сјајних уметника него ли праве врлине њихове. (Свишиће се.)

СЛУСАЊЕ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

* („Маркова сабља.“) 14. јануара као на дан светога Саве била је у нашем позоришту свечана представа. У славу тога дана приказивала је први пут: „Маркова сабља“, алегорија у 2 делла, с песмама, од Јована Ђорђевића. Други део написан је нарочито за нашу позорницу. О самом комаду и о целији представи говорићемо првом приликом општирије. За сада само толико, да је наш свет као с неким тако редом пријететом гледао тај комад, који је испао да већ не може боље бити, а на задовољство публике, која је донашање своје бурним таинашањем и одобравањем изјављivala. Од слика у комаду најбоље су се донале нашој публици ове: Сеоба српска под патријархом Чаргојевићем.— Борба Црногорца с Турцима под владиком Данијлом.— Доситије Обрадовић, Сава Текелија и Вук Каракић и њихово сплавље. У овите целе предстаја тако је запелја нашу публику, да је дуго и дуго бурно и то све дотле изазвивала управитеља народног позоришта г. А. Хадића, док се исти није указао и на указају му се почасти захвалио. На крају изговарају је био још и г. Бушић, министар народног позоришта.

ПРАВНИШТВО

* (Др. Балтазар Богишић.) С радошћу поздрављамо глас, да ће др. Балтазар Богишић, сада професор на одес-

ском свеучилишту, скорим доћи на Цетиње, да изради законик за Црну Гору. Богишић је пајевавије познат као познавалац словенскога права и у колико се ми радијемо, што ће така спага радити на пригорским законима, не сумњамо, да ће и његовом словенском родољубивом срцу ласкати, што му нађе удео тајко велико дело, које ће му трајују славу стечи. Млада држава, јуначна Црна Гора, која је у последње време учинила толике напретке, добије сада и своје законе, што ће јој не само угујутра пајјача полуга бити, него ће јој задобити љубав и паклоност околне браће, а сјајан углед у стракоме свету. Дај Божје да се срећно доврши ова пламенита мисао кнеза Николе, који је Богишића сам собом позвао да се тога посма прими.

СТАТИСТИКА

* (Официри у аустријској војсци по језику.) По најновијим извештајима, ратног министарства у Бечу говоре од аустријских официра: пољски 2361, чешки 3991, русински 679, српско-хрватски и словенски 2964, руски 481. Словенским језиком говоре њих 10.476, мађарски говоре 2618, остали говоре немачки и друге језике. Постотком има у аустријској војсци 75% официра словенског, 10% мађарског, 15% немачкога језика и других.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

17. ПРЕДСТАВА

У НОВОМ САДУ У УТОРАК 16. ЈАНУАРА 1873.

У ПРЕТИПЛАТИ 9.

МАТИСИН.

Позоришна игра у 5 чинова, а два одељења, од Ш. Бирхпфайферове, преведо ћ.

МАТИСИН.

Прво одељење у два чина.

ОСОБЕ:

Јенералица Мансфелдова, удовица	Ж. Маринковића.
Бруно, син јој	Марковић.
Андија Мансфелд	Лукић.
Стеван Мансфелд	Недељковић.
Палм, управитељ добара јој	Зорић.
Штромер, књиговођа му	Пешић.
Свешеник мансфелдске општине	Степић.
Кајетан, писар код Андије Мансфелда	Соколовић.
Гундула, јенераличина коморница	Ж. Поповићева.
Јован слуга	Бунић.

Збива се у двору Раму у години 1828.

СУСЕД.

Друго одељење у три чина.

ОСОБЕ:

Јенералица	Ж. Маринковића.
Бруно	Марковић.
Стеван Мансфелд, лекар	Недељковић.
Анка, жена му	Ж. Маринковићева.
Селма	Л. Хадићева.
Широ	Станчић.
Љубица	М. Недељковића.
Стрелау	Соколовић.
Хорнтал	Вожовић.
Гундула	Ж. Поповићева.
Слуга,	Бунић.

Збива се на 15 година после првога одељења у дворцу Мансфелду, јенераличном добру.

У петак 19. јануара први пут: „Гушче буковачко“. Шаљива игра у 1 радњи, прерађена по Бајару. Пре тога: „Школски надзорник“. Шаљива игра у 1 радњи, с певањем, од К. Трифковића.

БОЛУЈЕ: Л. ТЕЛЕЧКИ.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 И ПО САХАТА:

Историјске тондизије толедије сваку седам

одређене датуме, а сваки један час и пол.

Задњи час свакога дана ће бити посвећен